

В БРОЯ:

1. Работни групи. Секторни доклади.....	1
2. Изследване потенциала за създаване и подкрепа на иновациите.....	1
3. Състояние на иновациите по сектори	2
4. SWOT анализ.....	7
5. Първоначални приоритети за развитие на иновациите	8
6. Новини	8

IN THIS ISSUE:

1. Working groups. Sectors' reports	1
2. Examination the potential for creation and support of innovations.....	1
3. State of the innovations within the sectors	2
4. SWOT analysis	7
5. Initial priorities for innovations' development.....	8
6. News.....	8

1. РАБОТНИ ГРУПИ. СЕКТОРНИ ДОКЛАДИ.

В рамките на Етап 1 на проект № 014664 „Регионална иновационна стратегия на Североизточен район за планиране“ (РИС на СИРП) се изготвиха 10 доклада от секторните експертни работни групи, анализира се иновативното състояние на района и се посочиха тенденциите за иновативно развитие на СИРП.

Заседание на Управленския екип по проекта и секторна работна група „Машиностроене, електрическа промишленост, електроника“.

Управленският екип (УЕ) на проекта създаде методика за разработването на секторните доклади. На заседанието на секторните консултанти на 12 декември 2006г., те бяха запознати с методиката и с различни информационни източници. Всяка работна група, включваща експерти по направления и представители на шестте области от СИРП, проведе множество дискусии при разработването на докладите за съвременното, иновативно състояние на секторите.

2. ИЗСЛЕДВАНЕ ПОТЕНЦИАЛА ЗА СЪЗДАВАНЕ И ПОДКРЕПА НА ИНОВАЦИИТЕ.

В Етап 1 се извърши проучване на потенциала за създаване и подкрепа на иновациите. За целта се разработи анкета насочена към висшите учебни заведения и факултетите, научните институти и

изследователските лаборатории, организациите за информационен обмен и трансфер на технологии, сдруженията на бизнеса и посредническите организации.

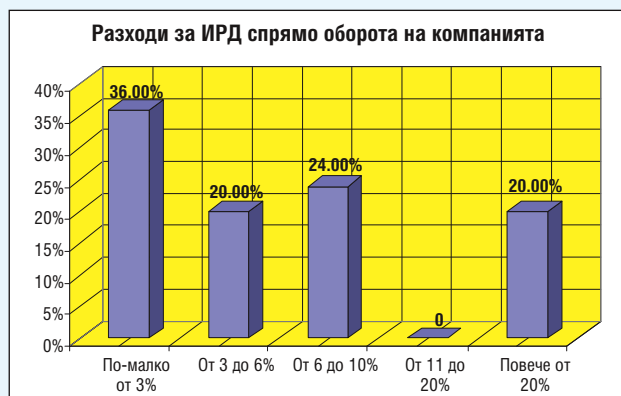
Целта е да се установят възможностите на академичните организации и научно-изследователските институти от СИРП за създаване, внедряване и подкрепа на иновации в десетте сектора, както и да се установи до колко научно-изследователските звена, генериращи иновации, си сътрудничат помежду си и с представителите на бизнеса. Друга цел на представената анкета е да се разкрие в каква степен, организациите създаващи иновации се възползват от възможностите за финансиране на научно-изследователските проекти по предоставяните от Европейския съюз (ЕС) фондове.

Настоящото анкетиране заедно с проведеното изследване на иновативността и конкурентоспособността на фирмите от СИРП, дават възможност за задълбочена и достоверна оценка за състоянието на иновационната среда и на тази база изграждането на адекватна Регионална иновационна стратегия.

3. СЪСТОЯНИЕ НА ИНОВАЦИИТЕ ПО СЕКТОРИ.¹

3.1. ЕНЕРГЕТИКА, ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ, ОКОЛНА СРЕДА (ЕЕОС).

Страната внася около 60 % от необходимите енергийни ресурси и голяма част от тях „влизат“ през СИРП, като от сектора се доставят ел. и топлинна енергия, природен газ, прясна вода. Секторът е осигурен с мощни съоръжения за транзитиране на природен газ и ел. енергия. Спрямо страните от ЕС, регионът се характеризира с висока енергоемкост и енергийни разходи на единица БВП, като водоснабдяването и канализацията се очертава като сериозен проблем за по-голямата част от населението на СИРП. Факт е, че България дори през 2015г. няма да постигне нивата на средноевропейските показатели за енергийната интензивност, при тези темпове на развитие. Движението на персонала в сектора не е динамично, тъй като е с висока квалификация и добре осигурен. Изграждането на обекти изисква големи инвестиции и срок на възвращаемост (10 год.). В тази връзка оборудването се проектира и изработва така, че да се използва значително време. Отделяните средства от фирмите за изследователска и развойна дейност (ИРД) като процент спрямо оборота, показва, че предприятията в сектора имат нагласа да инвестират в ИРД, което е видно и от графиката.

Идентифицирани възможности за развитие на сектора:

- Изграждане на съоръжения за използване на възобновяеми източници на енергия.
- Използване на ко-генератори в топлофикационните централи и детандер-генератори в газоразпределителните станции за производство на ел. енергия.
- Използване енергията на отпадната дървесина, биомасата и битовите отпадъци за производство на биогорива.
- Изграждане на система за планирано саниране на сградите.
- Масово газифициране на жилища и сгради.
- Използване на нови светлинни източници и системи за управление на уличното осветление.
- Образуване на клъстери.
- Намаляване на загубите при доставка на питейна вода и ел. енергия и повишаване ефективността от

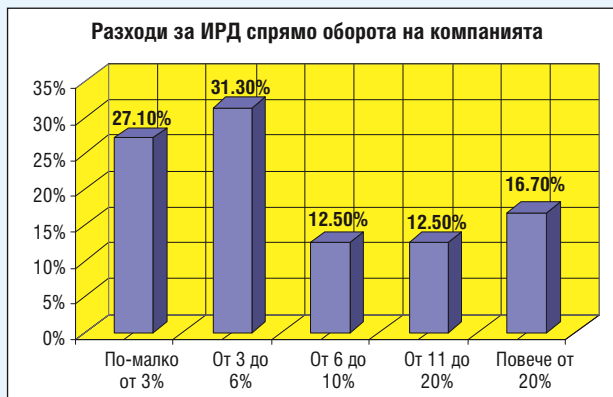
¹ Представено е кратко резюме на докладите за иновативното състояние на секторите.

използването на геотермалните и течащи води.

- Създаване на високотехнологични лаборатории.

3.2. ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ (ИКТ).

СИРП разполага с изградена съобщителна инфраструктура, като гр. Варна е основен телекомуникационен терминал на оптичните кабелни магистрали на Трансевропейската телекомуникационна мрежа. Научният потенциал основно е концентриран във Варна и Шумен.

Основни характеристики на сектора:

- Използват се технологии от всички поколения, като модернизацията на съобщителната мрежа изостава.
- Съществуват значителни вътрешно-регионални различия.
- Стремехът е към пълна цифровизация на съобщителните услуги.
- Секторът оперира преди всичко на българския пазар.
- Измества се фиксираният от мобилния телефон и се увеличава броят на компютрите и мрежите.
- Навлиза четвърто поколение (4G) мрежи и системи, с по-високи скорости на обмен на информация.
- Въвеждане на TSP/IP протокол в мрежите с общ достъп и VoIP-услуги.
- Създават се т.н. Call-центрове.
- Разширяване на Е-търговията и електронното банкиране.
- Най-масовите услуги в низходящ ред са: радио- и ТВ разпространение, телефонни услуги, Интернет-услуги.
- Нараства търсенето на квалифициран персонал.
- Инвестирането се осъществява главно със собствени средства. Банково кредитиране са ползвали по-малко от една трета от фирмите. Не се използва финансиране с рисков капитал.

Идентифицирани възможности за развитие на сектора

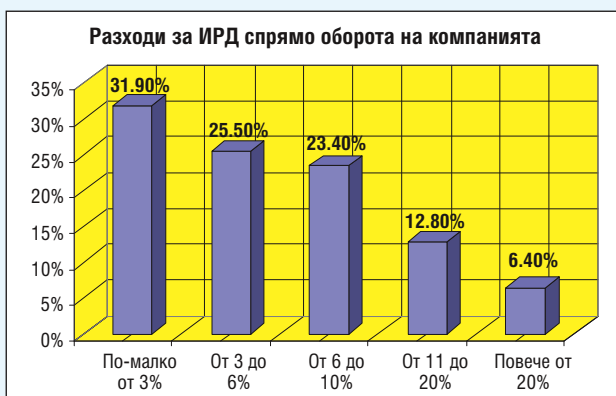
- Интегриране на телекомуникационните структури на страните от Средния Изток, Западна Европа и Северна Африка.
- Създаване на мрежи за сътрудничество между фирми и научни институти и стимулиране на ИРД.
- Финансиране с рисков капитал.
- Внедряване на 4G технологии и продукти.
- Увеличаване на електронната търговия и пазара на личното потребление.
- Разширяване на пазара към сферата на туризма,

обществения сектор и транснационалното сътрудничество.

- Подпомагане експортната стратегия на фирмите, предоставяне на информация за пазари и подпомагане участието на борси в чужбина.
- Преференциално кредитиране и стимулиране на фирмите в ИКТ за технологично обновяване, намаляване на териториалните диспропорции и ИРД.
- Внедряване на лицензирани системи за управление на качеството, единни стандарти за качество и утвърждаване на система за категоризация.
- Изграждане на агресивна маркетингова политика.
- Подобряване квалификацията на персонала и намаляване на кадровия дефицит.

3.3. МАШИНОСТРОЕНЕ, ЕЛЕКТРОТЕХНИЧЕСКА ПРОМИШЛЕНОСТ И ЕЛЕКТРОНИКА (МЕПЕ).

През последните години се наблюдава стабилизация на сектора и тенденции за развитие на производства, като ел. домакински прибори, транспортна техника и автомобилни възли, продукти за морската и химическа индустрия и др. Общият брой на фирмите в сектора надхвърля 280, като фирмите от Шуменска и Силистренска области са с по-голям относителен дял и определящо значение за сектора. Секторът изисква техническо обновяване на всеки 8-10г. Фирмите работят както за вътрешния, така и за външния пазар. През последните години се задълбочава проблемът с недостига на квалифицирани кадри.

Идентифицирани възможности за развитие на сектора:

- Производство на ел. домакински уреди, превозни средства-оборудване и резервни части.
- Създаване на клъстер за земеделска техника.
- Специализиране на секторната икономика към обслужване на морската индустрия- корабостроене и кораборемонт.
- Изграждане на индустриална зона свързана с морската, химическата и земеделската индустрии.
- Осъществяване на трансгранично сътрудничество с Румъния.
- Намеса на бизнеса в обучението на инженерните кадри.
- Стимулиране на младите специалисти, както и привличането им в университетите и научните институти.
- Засилване на НИРД и насочване на международни

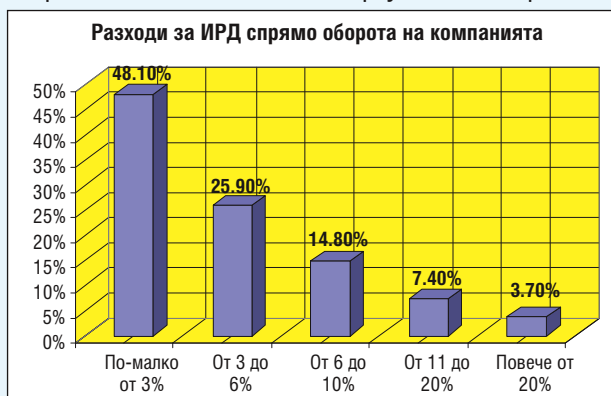
проекти за решаване на иновационните проблеми на фирмите.

- Формиране на експертни групи на регионално ниво, провеждащи проучвателна и организационна дейност по разработването на иновационни проекти.
- Приемане на данъчни облекчения за фирмите, които инвестират за иновационното си развитие.
- Повишаване ефективността на фирмите при защита на интелектуалната собственост.
- Внедряване на енергоспестяващи производства.
- Своевременно сертифициране на фирмите съгласно европейските стандарти.

3.4. МОРСКА ИНДУСТРИЯ (МИ).

По-голямата част от дейността в сектора е съсредоточена в гр. Варна, като малка част се извършва в градовете Добрич и Шумен. Пристанищна дейност се развива и в Балчик, където се намира третото по големина пристанище в страната, както и в ограничени размери в Силистра и Тутракан, които са с локално значение. По обем на продажбите през 2005г. фирмите в сектор МИ са на едно от първите места в СИРП, като продажби над 5млн.лв. са реализирали 25,9% от фирмите в сектора. Икономическите резултати в сектора се формират главно от големите фирми (25,9%), въпреки че в подотраслите корабостроене и кораборемонт доминират малки фирми (48,2%). В сектора съществуват и 100% държавни фирми, като 87,5% от продукцията в корабостроенето и кораборемонта се произвежда от частния сектор. Съществуват тенденции за клъстеризиране в сектора.

Пристанищата в СИРП са в първи етап на организационно развитие - „модернизация“, характерен за 60^{-те} год. на 20 век с изграждане на специализирани терминали. Вторият етап са индустриалните центрове, характерни за 90^{-те} год. Съвременната концепция е за логистични центрове с банкови, комуникационни, пакетажни и др. услуги, при това много често в безмитен митнически режим. Персоналът е с висока квалификация, при задълбочаващия се кадрови проблем в световен мащаб. Завършващите полагат изпити за международни сертификати, даващи им възможност за реализация навсякъде. Освен местното законодателство, се спазват нормите на класификационните организации (корабни регистри, морски конвенции), което прави продукцията и услугите напълно съответстващи на международните стандарти. Недостатъчно уредени от местните норми са въпроси свързани със собствеността върху части от бреговата

ивица, даващи възможност за намеса на общините като фактор за развитие на сектора, както и разпределението на пристанищните такси за развитие на инфраструктурата.

Идентифицирани възможности за развитие на сектора

- Развитие на корабостроенето с оглед благоприятните тенденции в световен мащаб и положителното развитие на международния фрахтов пазар.
- Подготовка на кадри в съществуващите учебни заведения.
- Модернизация на флота на корабоплавателните фирми.
- Създаване на нов международен корабен регистър с облекчения от данъчен и регулативен характер.
- Бързо разширяване и модернизация на пристанищата с едновременното им превръщане в логистични центрове.
- Завършване процеса на децентрализация в отрасъла и концесиониране на пристанищните терминали.
- Развитие на танкерна корабоплавателна компания, с оглед изграждането на нефтопроводи.
- Въвеждане и сертифициране на системи за контрол на качеството.
- Привеждане на законодателството касаещо сектора към изискванията на международните норми, вкл. прием на адекватна данъчна политика за сектора.
- Клъстеризиране в сектора.
- Създаване на центрове за трансфер на технологии в морския транспорт и в пристанищната дейност.

3.5. ПРЕРАБОТВАТЕЛНА ПРОМИШЛЕНОСТ (ПП).

В ПП се включват 13 подсектора, като доминиращо значение имат производството на хранителни продукти, напитки, стъklarската и керамична промишленост. В някои подсектори е налице свиване на производството и липса на инвестиции за технологично обновяване, както и вътрешнорегионални различия. Дейността е съсредоточена основно в областните центрове, водещо до редица последствия. Секторът оперира на българския пазар, като износът е характерен за шивашката, текстилната, кожарската, млечната промишлености, производството на вина и месни продукти, стъklarската и керамична промишленост. Наличието на квоти за производството на мляко, месо, зеленчуци води до ограничения. Делът на фирмите с чуждестранно участие е по-висок в сравнение с останалите сектори- 20%. Общият брой на фирмите в ПП за района е

приблизително 806, като икономическите резултати се формират главно от средни и големи фирми, въпреки че делът на големите фирми е 3%. По приходи от продажби подотрасълът има около 18% от БВП на региона за 2005г., нетни продажби - 12% и печалба 9%.

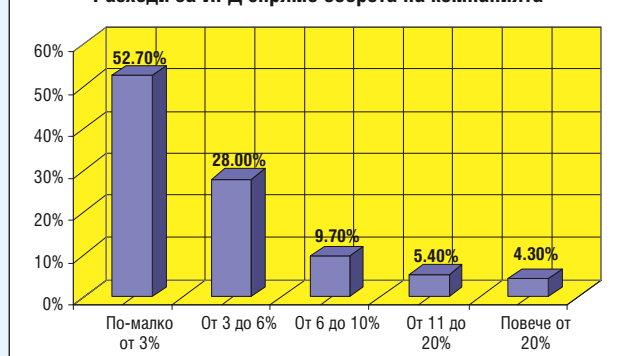
Идентифицирани възможности за развитие на сектора

- Запазване, развитие и подобряване на качеството на традиционните производства и въвеждане на нови продукти.
- Защита произхода на традиционни продукти.
- Закупуване на нови машини и технологии, и подобряване квалификацията на персонала.
- Създаване на клъстери „Стъкло“, „Керамика“, „Храни и Напитки“, „Обувно производство“. Присъединяване преработката на плодове и зеленчуци към клъстерите.
- Въвеждане и утвърждаване на собствени марки, особено в шивашката и ХВП.
- Коопериране в хоризонтално ниво на месодобива, млекодобива и преработката им и подготовка за вертикално коопериране на база туристически клъстер.
- Подкрепа на НИРД и иновации в производството чрез изграждане на регионални центрове за изследвания и иновации.
- Автоматизиране на процесите, и намаляване влиянието на субективния фактор върху качеството.

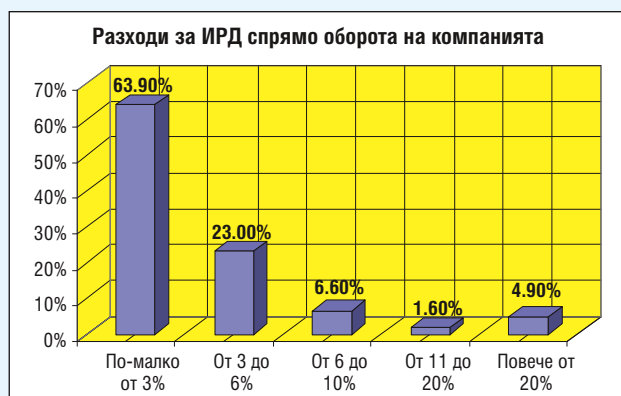
3.6. СЕЛСКО СТОПАНСТВО (СС).

Земеделските стопанства (ЗС) и фирми в СИРП са разпределени равномерно в района, като районът е на първо място в страната по размер на обработваеми площи (35,4% от тази на страната). Едва 8,1% от тях са поливни. Характерно е наличието на многобройни маломерни участъци и на този фон относително добре е развита арендаторска дейност. ЗС реализират продукцията си предимно на вътрешния пазар. СИРП има водещо значение в страната по отношение на зърнените и технически култури, които са общо 91,9% от обработваемата земя на района. Очертава се тенденция за възстановяване отглеждането на рапица, бял трън, билки, овощни насаждения, лозя и др. Добре развити в района са свиневъдството, овцевъдството и козевъдството. Съществува тенденция за намаляване броя на говедовъдните ферми и краевефермите, но за увеличение на средния брой животни, отглеждани в стопанство. Стопанствата с дойни крави са изключително разпокъсани, водещо до неефективно производство на краве мляко. Овцевъдството преминава от тънкорунно към млечно и месодайно направление. Биволовъдството е слабо развито в района, независимо от наличието на единствения институт по биволовъдство в страната. Съществува необходимост от повишаване квалификацията на специалистите от сектора. Нормативната база постепенно се съобразява с международните стандарти и изискванията на ЕС. Над 90% от сградния фонд, използваните съоръжения и технологии са морално остарели. Недостатъчен е производственият и научен потенциал за внедряването на нови производствени и организационни технологии, както и за ИРД в

Разходи за ИРД спрямо оборота на компанията

стопанствата (56,1% от фирмите не осъществяват ИРД). Намалява номенклатурата и асортимента на продукти в сектора, като се очаква навлизане на биологично чисти продукти, зеленчукопроизводство и разширяване на лозарството.

Идентифицирани възможности за развитие на сектора

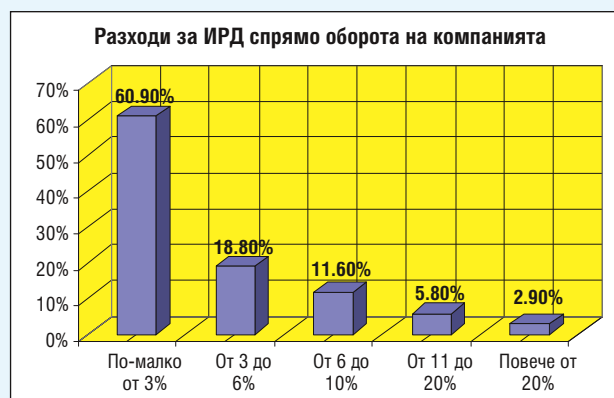
- Производство на характерните за района растениевъдни култури и животни.
- Технологично обновяване и изграждане на съвременни, съоръжения, сгради, овощни, лозови масиви и животновъдни ферми.
- Реализация на продукцията в ЕС.
- Развитие на екологично насочени производства, системи за производство на здравословни храни и билки.
- Развитие на агро-туризъм, производство на растения за фармацевтиката и други нетрадиционни растениевъдни и животновъдни производства.
- Максимално заместване на ръчния труд с механизирани.
- Развиване на НИРД в сектора и създаване на организация за трансфер на научни достижения в практиката.
- Обучение и повишаване квалификацията на персонала.
- Коопериране в областта на иновациите и създаване на кълстери.
- Изграждане на борси за растениевъдна и животинска продукция.
- Преодоляване на раздробеността и маломерността на площите в стопанствата.
- Разширяване на номенклатурата и асортимента на предлаганите стоки, навлизане на нови пазари.

3.7. СТРОИТЕЛСТВО И ТРАНСПОРТ (СТ).

Секторът е с водещо значение за регионалната икономика. Икономическите резултати на сектор СТ се формират главно от големите фирми, като секторът оперира преди всичко на българския пазар. Доминиращо значение имат курортното, жилищното, пътното и хидростроителството. Забелязват се предпоставки за развитие на кълстери. Броят на строителните фирми в СИРП надхвърля 1090. Съществуват вътрешнорегионални различия в сектора, като дейността е съсредоточена основно в областните центрове. Научният потенциал, свързан с дейността на сектора, е сравнително ограничен и е концентриран в градовете Варна и Шумен, като слабо се използват

възможностите за осъвременяване на технологиите, материалите и организацията.

През СИРП преминава част от общо-европейските транспортни коридори №8 и 7, като алтернатива на коридор №7 е сухопътната отсечка Русе-Варна. Освен необходимостта от ремонт на пътната мрежа, автомобилният трафик транзитира през голям брой населени места, поради липса на обходни пътища. Ж.п. мрежата е по-слабо развита спрямо останалите райони, но сравнително модернизирана. Морската пристанищна инфраструктура се явява външна граница на ЕС и работи в условията на ясни международни правила. Съществува дефицит на квалифицирани специалисти, което е пречка за въвеждане на съвременни технологии.

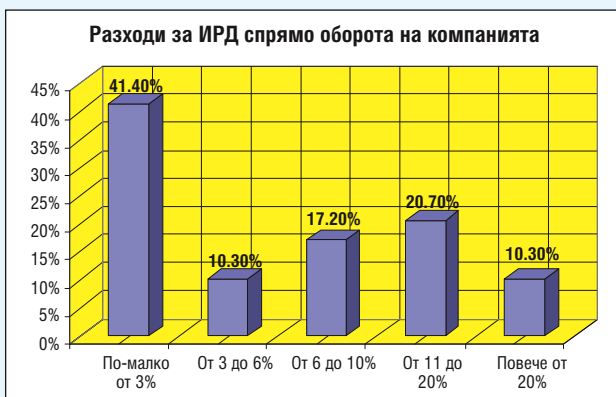
Идентифицирани възможности за развитие на сектора

- Общи действия със съседни райони за развитие на транспортните коридори и разширяване на трансграничното сътрудничество в Черноморския басейн.
- Развитие на регионален кълстер в сектора.
- Повишаване квалификацията на работещите в сектора на всички нива, и актуализиране на образователната мрежа съобразно съвременните изисквания.
- Въвеждане на нови технологии, оборудване и суровини, запазващи екологичното равновесие и повишаващи енергийната ефективност.
- Преструктуриране, рехабилитация и технологично обновяване на стари производствени зони, саниране на жилищни комплекси, изграждане на инфраструктура и благоустройство на населените места.
- Създаване на регионална иновационна мрежа и регионален консултативен и иновационен център за информационен обмен и технологичен трансфер в сектора.
- Повишаване на знанията и уменията на фирмите и тяхното коопериране за разработване на съвместни иновационни проекти. Възникване на консорциуми.
- Развитие на интермодален транспортен коридор „Северозападна Европа“ по Дунав или железопътен транспорт с блок влакове през Русе за Варна към държавите от Кавказкия район, Южна Русия и Средна Азия.
- Изграждане и модернизацията на транспортната инфраструктура- ж.п., сухопътна, морска и постигане на съвместимост на основните артерии, вкл. с тези на

- съседните страни.
- Доизграждане на автомагистрала „Хемус“ и „Черно море“.
- Изграждане на ферибот Тутракан-Олтеница.
- Изграждане на мост Силистра-Кълъраш и РО-РО терминал Силистра-Рени (Украйна).

3.8. ТУРИЗЪМ (Т).

СИРП е с богато културно-историческо наследство и добри условия за развитието на туризъм. Районът заема водещо място в страната, като тук се намират 38% от легловата база, но при неравномерно разпределение. Доминира предлагането на „морски ваканционен туризъм“ с подчертана сезонност, като се наблюдава прекомерна концентрация на туристи и материална база по крайбрежието. Алтернативните форми на туризъм са недостатъчно развити и са необвързани в единни, конкурентноспособни продукти. Осигуряването на сектора с подходящ и достатъчен кадрови потенциал се превръща в основен проблем за бъдещото му развитие. По отношение на иновациите, секторът е преди всичко потребител на иновации, създадени в други отрасли. Фирмите от сектора изпреварват останалите от СИРП по „внедряване на нови производствени технологии“.

Идентифицирани възможности за развитие на сектора

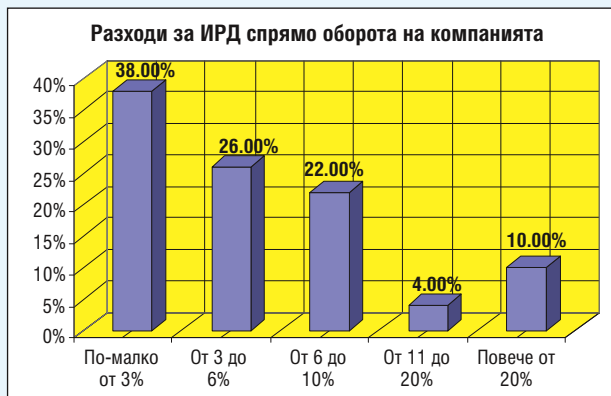
- Включване на рекреационни територии и обекти от вътрешността на района.
- Нови модели за развитие на туризъм експониращи природното и културното наследство - селски, еко-, етно-, културен, познавателен туризъм, и тяхното интегриране.
- Създаване на нови плажни ивици и условия за яхтен, водолечебен, конгресен и фестивален туризъм.
- Въвеждане на фирмени стандарти за качество и сертифициране на туристическите дейности и продукти.
- Създаване на нови висококатегорийни туристически комплекси и ваканционни селища и инфраструктура.
- Реконструкция, обновяване, естетизиране на инфраструктурата и обзавеждане с единна система за визуална информация.
- Създаване на районна информационна система и мрежа от туристически информационни центрове.
- Поддържане на единен регионален web-site.
- Подобряване качеството на образованието и повишаване квалификацията на кадрите в сферата на туризма.

- Изграждане на туристически кълстери и регионална асоциация на фирмите от туристическия бранш в района.
- Създаване на трансграничен, регионален туристически продукт.
- Предлагане на пакет самостоятелни туристически продукти от областите Разград, Шумен, Търговище и Силистра, които да са и в подкрепа на черноморския туризъм.

3.9. УСЛУГИ (У).

Повече от половината фирми в СИРП оперират в сферата на услугите, като осигуряват 61% от наетия персонал и 60% от приходите от продажби (2003г.). В рамките на проекта са разгледани финансовите и логистични услуги. В СИРП се наблюдават ограничения върху нарастването на банковото посредничество, въпреки че банковите дружества са представени с широка клонова мрежа. Делът на банковите кредити в БВП е все още нисък, спестяванията са умерени. Предоставянето на услуги в застрахователния сектор е на база животозастраховане, общозастраховане и здравно осигуряване. Чуждестранното участие на банковия и застрахователен пазар е значително, поради високия потенциал за растеж.

По отношение на транспортните услуги, предпочитание се дава на автобусните превози за чужбина, като 88 % от вътрешния превоз на товари се извършва с автомобилен транспорт. Поради неефективност на пътническите ж.п. превози се закриват спирки. Пристанище Варна заема ключово положение и е „контейнерната“ и „зърнена“ врата на страната. СИРП притежава предимства по отношение използването на водния транспорт. Въздушният транспорт в преобладаващата си част извършва международни превози.

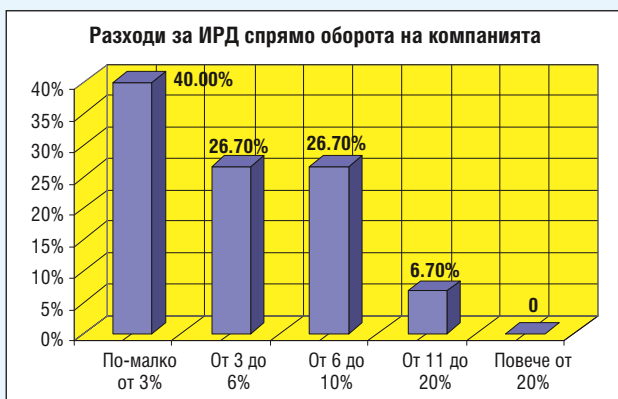
Идентифицирани възможности за развитие на сектора

- Развитие на нови банкови и застрахователни продукти и услуги вкл. предлагани през Интернет.
- Въвеждане на ниски лихви съществуващи в еврозоната.
- Развитие на алтернативни източници на финансиране и на небанковия финансов сектор.
- Професионално обучение и квалификация на персонала в сектора.
- Създаване на логистични транспортни възли и въвеждане на технологии за осигуряване на групиране, междинна обработка и др.

- Изграждане на товарни интермодални терминали и схеми за комбиниран превоз.
- Разработване на коридор 8 с товароборот от и за Югоизточна Европа и страните от Черноморския регион, предвид изграждане на нефтопроводи.
- Подготовка на нови транспортни схеми преобладаващи въвеждането в експлоатация на нови митнически пунктове, Дунав мост II и др.
- Въвеждане на технологии, които водят до повишаване на сигурността на превозите.
- Развитие на транспортната ос Букурещ-Олтеница-Тутракан-Търговище-Разград-Варна.
- Развитие на Източен Балкански транспортен коридор Румъния-Силистра-Шумен-Ямбол-Лесово-Турция, алтернативен на коридор № 9.
- Изграждане на мост Силистра-Кълъраш и РО-РО терминал Силистра-Рени (Украйна), осигуряващ транспорт на стоки от Турция и Близкия изток към Украйна и Скандинавските страни.
- Стимулиране на използването на нови енергийни източници и енергоспестяващи технологии за компенсиране на повишаването на цените на горивата.

3.10. ХИМИЯ, БИОТЕХНОЛОГИИ И ФАРМАЦЕВТИКА (ХБФ).

Производството на химични продукти се отличава с висока степен на концентрация в областните центрове, в големи фирми, и основно в промишлената агломерация Варна - Девня - Белослав, където се осигурява 16% от продукцията на националната химия. Суровинната база, която определя развитието на сектора е от местни източници - варовик, каменна сол, глини, мергели и др. Съществуват предпоставки за формиране на клъстер в девненския регион, както и клъстер в областта на биотехнологиите и фармацевтиката в област Разград. През последните 3 години 93,8% от фирмите в сектора са закупили ново оборудване, 56.3% са внедрили патенти, лицензи, а 50% производствени технологии. ИРД е осъществена в 44% от фирмите в сектора.

Идентифицирани възможности за развитие на сектора

- Развитие на клъстери в производството на химични и биотехнологични продукти.
- Използване на суровините и отпадъците от селското стопанство и предприятията за биотехнологични производства и източници на енергия.

- Използване на вторичните енергоресурси от химичните производства за получаване на технологична пара и за горещо водоснабдяване.
- Създаване на регионални мрежи за сътрудничество между фирми, бизнес инкубатори, университети и научни институти с цел стимулиране на иновациите.
- Обучение на изпълнителския персонал и подпомагане на млади квалифицирани специалисти с цел ограничаване „отлива“ им от сектора.
- Изграждане на учебен център за подготовка на кадри в сектора с помощта на висшите училища и професионалните гимназии по химия във Варна и Разград.
- Подпомагане на експортната дейност на фирмите с информация за пазари.
- Подкрепа за стандартизиране по ISO и др.
- Въвеждане на данъчни облекчения за насърчаване на инвестициите и реинвестициите в сектора.
- Преференциално финансиране на технологични схеми за обратно използване на водата, закупуване на оборудване за пречистване на води и използването на собствени водоизточници във фирмите.

4. SWOT АНАЛИЗ

СИЛНИ СТРАНИ

- Наличие на опит, имидж, традиции, връзки на местния и международен пазар.
- Голям изследователски и образователен потенциал в региона.
- Наличие на квалифициран персонал.
- Промяната в собствеността (частна собственост, чуждестранна собственост) активизира дейността в областта на иновациите.
- Положени са основите на регионална иновативна мрежа с участието на местната власт, научно-изследователските и академични среди, малки, средни и големи предприятия, сдруженията на бизнеса и посредническите организации.

СЛАБИ СТРАНИ

- Слабо познаване на възможностите за развитие чрез иновации.
- Реактивен мениджмънт и липса на стратегия.
- Остаряло оборудване и технологии.
- Недостатъчни собствени изследвания и разработки.
- Недостатъчни инвестиции за нови продукти и технологии. Ограничено предлагане на финансиране за иновации.
- Изтичане на квалифицирани кадри.
- Продажби предимно на местния пазар. Непознаване изискванията и възможностите на външните пазари.
- Енергоемко, материалоемко и трудоемко производство.
- Ниска степен на сътрудничество с изследователските и посредническите организации. Недостатъчно развито публично-частно партньорство.
- Неравномерно разпределение на изследователските организации, посредниците и инфраструктурата (концентрация във Варна, Шумен и Добрич).

ВЪЗМОЖНОСТИ

- Стратегическо разположение на СИРП, от гл.т. на комуникации, транспорт и др.
- Членство в Европейския съюз.
- Повишено търсене, свързано с икономическото развитие и покупателната способност.
- Възможности за износ.
- Технологично развитие, намаляващо бариерите за иновативно навлизане в определени отрасли.
- Приоритетно подпомагане на отрасли и групи предприятия от страна на ЕС.

РИСКОВЕ И ЗАПЛАХИ

- Застаряване на населението и емиграция на млади и квалифицирани хора.
- Слаба иновативна култура и липса на предприемаческа нагласа в голяма част от населението.
- Бавно подобряване на административното обслужване и промяна на нормативната уредба.
- Бавна приватизация на ключови предприятия.
- Изоставане в областта на рехабилитацията и развитието на инфраструктурата.
- Бързо и успешно развитие на съседни страни и региони - наши конкуренти в определени отрасли.
- Намаляване на инвестиционния интерес и липса на стимули за финансиране на иновациите.
- Утежняване на екологичните норми.

5. ПЪРВОНАЧАЛНИ ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ИНОВАЦИИТЕ.

ПРИОРИТЕТ 1: РАЗВИТИЕ НА ИНОВАЦИОННИЯ ПОТЕНЦИАЛ НА РЕГИОНА ЗА ПОВИШАВАНЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА ИКОНОМИКАТА.

- Насърчаване и развитие на сътрудничеството между изследователските центрове, фирмите и посредническите организации за разработване на иновативни продукти, услуги и технологии.
- Подкрепа за изследвания, насочени към създаване на иновации.
- Повишаване способността на МСП за иновиране.
- Насърчаване развитието на регионални кълстери в приоритетни сектори.
- Насърчаване и разширяване на международното сътрудничество.
- Промоциране на опита на успешите, иновативни фирми и на успешните междурегионални и регионални сътрудничества.
- Подкрепа на фирмения мениджмънт за разпознаване на адекватни управленски подходи.
- Популяризиране опита на европейските региони.
- Промоциране на възможностите на СИРП за партниране в Европейския съюз и подкрепа участието в европейски проекти.

ПРИОРИТЕТ 2: ИЗГРАЖДАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ПРО-ИНОВАЦИОННА СРЕДА (ВКЛЮЧИТЕЛНО ИНФРАСТРУКТУРА) В ПОДКРЕПА НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО И БИЗНЕСА.

Създаване на регионален съвет по иновации.

- Изграждане на подходяща нормативна среда за развитие на иновациите, включително въвеждане на

данъчни облекчения.

- Развитие икономика на знанието, чрез подкрепа от страна на органите на държавната и местната власт.
- Подкрепа за развитие на организациите и институциите, подпомагащи иновациите в бизнеса.
- Развитие на посреднически организации подкрепящи иновативния процес и стартирането на иновативни МСП.
- Изграждане на високотехнологични инкубатори.
- Изграждане на центрове за трансфер на технологии.
- Изграждане на високотехнологични паркове.
- Обезпечаване на РИС на СИРП, чрез финансиране от Структурните фондове, европейски проекти и Националния бюджет.
- Създаване и развитие на регионални инструменти и възможности за пряко финансиране на иновациите от местните власти.
- Създаване на инструментариум за рисково финансиране на иновативни фирми и проекти.
- Подобряване на публичните услуги чрез внедряване на иновативни технологии, услуги и продукти.
- Подкрепа за иновативно решаване проблемите на слабо развитите части на СИРП чрез иновации (снабдяване с вода, енергия, обработка на отпадъците и др.).

ПРИОРИТЕТ 3: ПОДКРЕПА РАЗВИТИЕТО НА ЧОВЕШКИЯ ПОТЕНЦИАЛ И ИЗГРАЖДАНЕ НА СЪВРЕМЕННА ИНОВАЦИОННА КУЛТУРА В РЕГИОНА

- Създаване и развитие на обществена среда и ценностна система, подкрепящи креативността и иновациите.
- Изграждане и разпространение на иновационната култура в обществото.
- Адаптиране на образованието към нуждите на регионалната икономика и разширяване възможностите за обучение.
- Създаване на условия за обучение за цял живот.
- Подкрепа на младежкото технологично предприемачество.
- Обучение на персонала на фирмите и подобряване иновативните им умения, чрез използване на средства от Структурните фондове, европейски проекти и Националния бюджет.
- Изграждане на мониторингова система за следене изпълнението на РИС на СИРП и постиженията в областта на иновациите и иновационната култура в региона.

НОВИНИ

Предстои заседание на Направляващия комитет по проекта на 14.05.2007г. в гр. Шумен.

ЗА КОНТАКТИ

**РЕГИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА
ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО И ИНОВАЦИИ - ВАРНА
ВИСОКОТЕХНОЛОГИЧЕН БИЗНЕС ИНКУБАТОР**
кв. „Аспарухово“, местност „Малка Чайка“,
Варна 9003, България
тел.: +359 52 383700, факс: +359 52 383701
e-mail: office@htbi-varna.org
www.htbi-varna.org, www.nebg-ris.net